

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 167. — Štev. 167.

NEW YORK, MONDAY, JULY 19, 1937 — PONEDELJEK, 19. JULIJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

KONSERVATIVCI OSTRO OBSOJAJO LEWISOV ODBOR

POGODBA MED UNIJO AVTNIH DELAVCEV IN GENERAL MOTORS BO PRECEJ PREDRUGAČENA

Vodstvo unije avtnih delavcev mora kaznovati ščuvache in preprečiti "divje" stavke. — Kongresnik je pozval ameriško delavstvo, naj se pridruži Ameriški Delavski Federaciji. — Lewisu očitajo, da sodeluje s komunistično stranko.

DETROIT, Mich., 18. julija. — Organizacija United Automobile Workers of America, ki želi popraviti pogodbo, katero je sklenila z General Motors, je sporočila danes tej avtni družbi: — Mi smo pripravljene z vami sodelovati glede odpusta delavcev in vam pomagati, če gre pri tem za produktivno delovno zmožnost.

To zagotovilo je dal Homer Martin, predsednik UAWA, predsedniku General Motors, Williamu S. Knudsen. Konference glede sprememb pogodbe se bodo pričele prihodnji teden.

Knudsen je bil pred tremi tedni obvestil organizacijo, da se njegova družba tako dolgo ne bo pogajala, dokler ne bo vodstvo UAWA kaznovalo ščuvache in preprečilo takozvanih "divjih" stavk.

V ponedeljek bo National Labor Relations Board (NLRB) nadaljeval z zaslišanjem prič v zadevi Ford Motor Company, katera je kršila določbe Wagnerjeve postave. Doslej je bilo zaslišanih 23 prič, 17 jih pa še pride na vrsto.

Homer W. Martin, predsednik UAWA, je danes govoril v Yonkers, N. Y., na pikniku, ki se ga je udeležilo 3000 avtnih delavcev. Zajamčil jim je, da ni več daleč čas, ko bo Ford prisiljen priznati delavsko organizacijo.

WASHINGTON, D. C., 17. julija. — J. Parnell Thomas, republikanski kongresnik iz New Jersey, je pozval danes ameriško delavstvo, naj podpira Ameriško Delavsko Federacijo. Po njegovem mnenju nima CIO pravice zastopati ameriško delavstvo. CIO izkorišča in terorizira delavstvo ter s svojimi nasilnimi metodami škoduje industriji. — Vsak razsoden ameriški delavec bi moral vedeti, — je izjavil Thomas, — da John L. Lewis tesno sodeluje s komunistično stranko. Njegov namen je škodovati industriji ter doseči svoj cilj s pomočjo terorja in prelivanja krvi. Če bodo delavci podpirali Ameriško Delavsko Federacijo in se ne bodo priključili radikalni tolpi, kateri načeljuje Lewis, bo CIO kmalu odklenkalo.

AUBURN, N. Y., 17. julija. — Republikanski kongresnik Clare E. Hoffman iz Michigana, je rekel danes, da nasprotuje Wagnerjeva postava najpreprostejšim pravnim pojmom in da National Labor Relations Board nima nobene pravice nastopati kot razsodnik v delavskih sporih. — Javno mnenje bo prisililo delavske organizacije, — je vzkliknil, — da se bodo inkorporirale ter objavile račune o unijskih prispevkih. Tako zakonodajo bomo prav kmalu dobili, kajti vsak pošten delavec jo hoče imeti za svojo lastno zaščito. — Johna L. Lewisa je ostro kritiziral, primerjal ga je s pokojnim Samuelom Gompersom ter imenoval CIO banditsko bando. — Če dobi CIO v pest ameriške delavce, — je zaključil svoj govor, — bo dobil kmalu v pest vso deželo. Predsednik Združenih držav bo postal Lewisov lakaj. Kongres bi izgubil vso svojo moč, oziroma ga sploh ne bo, če se ne bo hotel pokoriti povsem diktatorja.

Seststo Maročanov pobitih pri Madridu

LUDVIK BENEDIK

Včeraj popoldne je nenadoma umrl Mr. Ludvik Benedik, poslovodja "Glasa Naroda". Novica o njegovi smrti je vse globoko pretresla, kajti še v nedeljo jutraj ni nihče domneval, da so mu ure štete. Popoldne je še delal v svojem vrtu, nenadoma mu je postalo slabo, zadela ga je srčna kap.

Mr. Ludvik Benedik je bil rojen dne 16. avgusta 1876 pri sv. Joštu nad Kranjem.

Razmeroma mlad je došel v Ameriko, najprej vršil dela, ki so bila svoječasno usojena skoro slehernemu priseljencu ter končno stopil v službo pri "Glasu Naroda." Svojo odgovorno službo je uzorno vršil celih petintrideset let.

Pokojniki zapuščajo neotolajljivo vdovo, tri sinove: Ludvika, Theodorja in Franka, hčer Mildred ter nešteto prijateljev, ki ga bodo obdržali v trajnem spominu.

Bil je član društva "Slovenija" SNPJ, ter član Samostojnega Bolniškega Podpornega društva v New Yorku.

Truplo leži na domu 59-19 Madison Street, Ridgewood, L. I., pogreb bo pa v sredo popoldne s sveto mašo ob deseti uri v cerkvi sv. Matije na Catalpa Ave., Ridgewood, odtam pa na St. Johns pokopališče.

Silno prizadeti družini izreka uredništvo iskreno sožalje. Pokojniku naj bo lahka ameriška zemlja!

PROTESTANTI PROTI NAZIJEM

Ko se bo pričel proces proti Niemoellerju, bodo cerkveni zvonovi zvonili. — Pred sodišče bo prišel prihodnji teden.

BERLIN, Nemčija, 18. julija. — Sodnijska obravnava proti voditelju protestantovske opozicije pastoru Martinu Niemoellerju ne bo tajna, kot želi nazijska vlada. Konfesionalni pastori so naznanili, da bodo po vseh konfesionalnih cerkvah po celi Nemčiji zvonili zvonovi, kadar se bo pričel proces in vabili vernike, da molijo za Niemoellerja.

Kolikor je znano, se bo sodnijska obravnava pričela proti koncu prihodnjega tedna. Obtožnica je bila sestavljena in državni pravdnik je pripravljen na obravnavo.

Obtožba proti Niemoellerju pride pod izdajalsko postavo, ki je znana pod imenom "komunistična postava" in je bila uveljavljena spomladi l. 1933 na zahtevo kanclerja Hitlerja.

Po tej postavi more Niemoellerja zadeti kazen od treh mesecev do dveh let.

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA

V Indiji je vlak skočil s tira in padel z nasipa. Najmanj 95 oseb je bilo ubitih.

PATNA, Indija, 18. julija. — Lokomotiva in 7 železniških vozov Delhi-Kalkuta brzovlaka je skočila s tira in padlo z nasipa. Ubitih je bilo najmanj 95 oseb.

Delavci so izpod razvalin izvelikli mrtlice ter iščejo še nadaljne žrtve.

Hinduska in moslemanska društva pripravljajo pogreb. Železniška uprava pravi, da je bilo ubitih 80 oseb in 65 ranjenih, list Exchange Telegraph pa pravi, da je bilo ubitih 300 oseb in 250 ranjenih.

Evropejci so se vozili v zatrtih dveh vozovih, ki nista skočila s tira. Ker niso bili poškodovani, so ponesrečencem nudili prvo pomoč.

Železniški uradniki preiskujejo vzrok nesreče, ker je tudi mogoče sabotaža, kajti zadnje tedne so neznan ljudje pogosto skušali porušiti Delhi-Kalkuta železnico.

Navečja železniška nesreča se je zgodila 22. maja, 1915 v Gretni na Škotskem, ko sta se trčila vojaški in potniški vlak. Tedaj je bilo ubitih 224 ljudi in 246 ranjenih.

Oče obdolžen poskušene- ga umora.

LANSDONE, Pa., 17. julija. — Albert R. Knight, star 55 let, ki je bil pred šestimi tedni aretiran pod obdolžbo, da je zažgal svojo hišo, je bil zopet aretiran. Sedaj je obdolžen, da je skušal svoje tri hčere umoriti, da bi dobil njihovo zavarovalnico. Knight je bil postavljen pod varščino \$10.000. Prep. pa je bil zaradi požiga stavljen pod varščino \$5000.

Knighta je aretirali okrajni detektiv Charles T. Smith na podlagi zapornega povelja sodnika Richarda.

Pri prvotni obdolžbi požiga so oblasti trdile, da so gasilci v kleti hiše našli vrvi, papir in pavolo in da je bilo vse namočeno s petrolejem. Požar je bil kmalu pogasjen in bilo je le malo škode. Ko je hiša pričela goreti, so v hiši spale Knightove tri hčere, 23 let stara Ruth, 19 let stara Sue in 17 let stara Mary, kakor tudi 15 let stari sin David.

Detektiv Smith je rekel, da je pe prvi Knightovi aretaciji dognal, da je Knight malo pred požarom zavaroval svoje hčere za \$130.000.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

TRETJI PROCES SE JE KONČAL Z ISTIM USPEHOM

Porotniki priporočajo smrtno kazen. — Zagovornik Leibowitz bo vložil priziv. — Ražsodba bo izrečena drugič teden.

DECATUR, Ala., 16. julija. — Črnce Clarence Norris je bil že tretjič v "Scottsboro slučaju" spoznan krivim posilstva. Porotniki so priporočili smrtno kazen. Norris je mirno poslušal, ko je sodnijski uradnik prebral pravorek porotnikov.

Norris je že drugi črnce, ki je bil že tretjič sojen zaradi istega zločina.

Kot pravi obtožnica, je 9 črncev pred šestimi leti v tovrstnem vlaku storilo silo dneva belima delavkama.

"Proti obsodbi bom vložil priziv do pekla in nazaj," je izjavil zagovornik Samuel S. Leibowitz iz New Yorka, ki je brezplačno zagovarjal obtožence.

Sodnik W. W. Callahan je rekel, da bo razsodbo izrekel prihodnji teden, najbrže v četrtek. Sodnijska dvorana je bila samo do polovice napolnjena, ko se je vrnila porota. Navzoči so pravorek poslušali brez kakih demonstracij.

Državni pravdnik je zahteval smrtno kazen v svarilo za "druge pohotne in za varstvo ženstva države."

Sodnik Callahan je počul porotnike, da tu ne gre za tožbo Virginije Price proti Clarence Norrisu, temveč za tožbo države Alabama proti Norrisu.

"Ako je žena bela," je rekel sodnik, "moramo z vso gotovostjo misliti, da se ne bo prostovoljno vdala črnceu."

Mrs. Price, ki je kot priča označila Norrisa kot enega izmed 9 črncev, ki so v tovornem vlaku njej in Ruby Bates storili silo, je bila od strani zagovorništvu označena kot nezanesljiva pričica. Ruby Gates, ki je pričala v prvem procesu, je od tedaj izginila in se najbrže nahaja nekje v New Yorku. Mrs. Price je pričala, da ste z Ruby Bates v Chattanooga, Tenn., iskali delo in ste bili na potu na svoj dom v Huntsville, Ala., v tovornem vlaku kot "slepi potnici".

Proces proti drugemu črnceu Charlesu Weemsu je bil zaradi bolezni njegovega zagovornika Clarence Wattsa preložen. Proces proti tretjemu črnceu Andyju Wrightu se bo pričel v ponedeljek.

Zagovornik Leibowitz je v svojem govoru na porotnike rekel, da si je Mrs. Price po vest o posilstvu izmislila, da bi oblasti pozabile, kaj je z Ruby Bates uganjala v Chattanooga. Državni pravdnik

GENERAL MIAJA ZASLEDUJE OBKOLJEVALNO TAKTIKO

MADRID, Španja, 18. julija. — Republikanska vlada naznanja, da je bilo ubitih 600 Maročancev, ko so napadli republikanske postojanke pri Villafranca del Castillo 15 milj zapadno od Madrida. Častniki so opazili, kako so Maročani zgodaj jutraj pričeli prodirati proti vladnim postojankam in pričeli streljati. Artilerija je takoj pričela streljati zadej za napadalci, tako da se niso mogli umakniti, spredaj pa je streljala na nje infanterija. Vsi do zadnjega so bili pobiti.

SPOR ZARADI KONKORDATA

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. julija. — Opozicija pravoslavne cerkve proti konkordatu z Vatikanom se je zelo poostrišla, ko je sveti sinod posvaril pravoslavne duhovnike v narodni skupščini, da bodo izobčeni iz cerkve, ako bodo glasovali za konkordat. Izobčeni bodo tudi drugi pravoslavni poslanci, ako bodo glasovali za konkordat.

Sveti sinod je naročil vsem pravoslavnim cerkvam, da za dva tedna razobesijo črne zastave in znamenje žalosti, ako bo konkordat v narodni skupščini sprejet.

MOČI BOMO DOBIVALI OD SOLNCA

LOS ANGELES, Cal., 16. julija. — Profesor rastištva na California vseučilišču dr. Alva Davis, pravi, da v bližnji bodočnosti človeku ne bo treba več jesti zelenjave. Dr. Davis namreč pravi: "Vsa človeška sila prihaja od solnca potom zelenih rastlin. Zato je razumljivo, da bomo dobivali to moč brez vporabe rastlin — naravnost od solnca.

ANGLEŠKI KRALJ TEŽKO GOVORI

CARDIFF, Anglija, 15. julija. — Kralj Jurij VI. je uradnikom, ki so ga pozdravili ob njegovem prihodu v Wales, vročil pisan odgovor, obstoječ iz 100 besed.

Takoj so nastale govoriče, da kralj zopet težko govori, kar se mu pogosto dogodi.

Pretekli teden so poslušali opazili, da se kralju zatika jezik, ko je imel govor na Škotskem. V tem govoru je pogosto prestal med posameznimi besedami po 10 do 15 sekund. Zadnja leta se je kralj mnogo vadil v govorjenju, da bi odpravil jecljanje.

Thomas S. Lawson pa ga je zavrnil, češ, da je sedaj prvič v tem procesu, ko je kaka pričala dvomila nad dobrim glasom Mrs. Price.

Vladni letalci so bombardirali fašistični letališči v Segoviji in Talavera de la Reina.

Vrhovni poveljnik republikanske armade general Jose Miaja se v sedanji ofenzivi poslužuje obkoljevalne taktike in fašistom preti nevarnost, da bodo okoljeni v najmanj 20 mestih in vaseh. Ako se generalu Miaju to posreči, bo Francova armada, ki oblega Madrid, prisiljena umakniti se najmanj 20 milj od Madrida, ali pa bo pobita ali pa vjeta.

Fašistična radio postaja je naznanila, da se nahaja v Valladolidu, 100 milj severozapadno od Madrida 15,000 do 20,000 Italjanov, ki so pripravljene, da gredo na fronto zapadno od Madrida.

HENDAYE, Francija, 18. julija. — Vladne čete na severu, opogumljene vsled velikih uspehov njihovih tovarišev okoli Madrida, so pričele novo ofenzivo.

Baskiška armada, ki se je iz Bilbao umaknila v Santander je poslala več skadronov avio-planetov v boj. Fašistični pritisk na Santander je nekoliko ponehal, ker je bil general Franco prisiljen poslati mnogo vojaštva pred Madrid.

General Jose Miaja si je po desetih dneh privoščil prvi dan počitka. Njegovi prijatelji so se zbrali v Madridu ter obhajali prvo obletnico, odkar se je pričela državljanska vojna.

SALAMANCA, Španja, 18. julija. — General Franco je s svojim dnevnim poveljem razglasil današnji dan za narodni praznik v fašističnem ozemlju. Državljanstva vojna se je pričela z vstajo garnizije v Melilli v Maroku 17. julija popoldne ter se je naslednje jutro razširila na Španjo.

RAZSTRELBA NA KITAJ- SKEM

TOKIO, Japonska, 18. julija. — Japonska častniška agentura Domei naznanja, da je bilo ubitih 110 kitajskih delavcev in 300 ranjenih, ko je zletela v zrak smodnišnica v Čankingu v provinci Sečvan.

Poročilo pravi, da je razstrelba nastala, ko je 7000 delavcev delalo municijo "za vojno proti Japoniki".

"Glas Naroda"
 (A Corporation)
 Owned and Published by
 SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
 (Voice of the People)
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 Na celo leto velja za Ameriko in Kanado \$4.00
 Za pol leta \$2.00
 Na četrt leta \$1.00
 Za New York na celo leto \$7.50
 Za pol leta \$3.75
 Za posredstvo na celo leto \$1.00
 Za posredstvo na pol leta \$0.50
 Subscription Yearly \$9.00
 "Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov
 "GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
 Telephone: CHelsea 3-1242

LUDVIK BENEDIK
 V teku pihih treh let je neizprosnna smrt že četrtič vsela kama med osebje "Glasa Naroda".
 Padli so ko da bi jih pokosil: John Putrich, Gilbert Potrato, Frank Sakser, v nedeljo se je pa kar iznenada zavedno poslovil od nas Ludvik Benedik, ki je posvetil "Glasu Naroda" dolgih petinindeset let svojega življenja.
 Pod njegovim vodstvom se je list razvil in razširil ter uspešno preстал marsikakšno težko preizkušnjo.
 Pokojnik je bil občudovanja vreden delavec: marljiv, vesten do skrajnosti in neutrujen.
 "Glasu Naroda" je žrtvoval vse svoje veliko strokovno znanje ter je do zadnjega delal z mladostno čiljostjo in presenetljivo vnemo.
 Njegovi strokovnjaški ukrepi so bili vselej merodajni. Delo mu je bilo užitek, v delu je našel oddih.
 Bil je cel mož, ki mu bo težko dobiti vrednega namestnika.
 Naj v miru počiva!

STALIŠČE JAPONSKÉ
 Japonska je v bližini največjih kitajskih mest v južnem in osrednjem delu dežele zbrala močno armado, mornarico in zračno silo ter je posvarila Združene države in druge države, da japonsko-kitajska kriza ni njihova zadeva.
 To svarilo je izrekel japonski poslanik Siegru Kavagoe, ki načeluje japonski delegaciji pri pogajanjih v Tientsinu.
 Na izjavo državnega tajnika Hulla, da je katerakoli vojna tudi zadeva Združenih držav, je Kavagoe rekel:
 "Svarilo ameriške vlade nima nikakega vpliva na japonsko-kitajski položaj v severni Kitajski in ni zadeva devetih držav, ki so podpisale pogodbo."
 Tako je Kavagoe na diplomatski način posvaril vse države, da pustite Japonsko, da sama poravnava spor s Kitajsko.
 Iz Nankinga prihaja poročilo, ki pravi, da je na Formozo dospelo 400 japonskih aeroplanov, ki so pripravljani, da bombardirajo velika kitajska mesta ob reki Jangce v južni Kitajski in Kanton, kadar se prične velika vojna.
 Kitajski nacionalci pritiskajo na delegacijo na mirovni konferenci v Tientsinu in na lado v Nankingu, da se naj nika-kor ne ukloni japonskim zahtevam. Načelnik političnega sveta Hoje in Čahar provinc general Sung Čejuan je prejel že brez števila brzojav, ki ga svare, da bo na Kitajskem nastala revolucija, ako vstreže japonskim zahtevam.

Denarne pošiljke
 DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.00	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 27.00	Lir 500
\$ 23.40	Din. 1000	\$ 54.00	Lir 1000
\$ 46.80	Din. 2000	\$ 108.00	Lir 2000

 KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI
 Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovolj, da vam jih pošljemo.
Izplačila v ameriškich dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.— " " " "	\$ 10.50
\$ 15.— " " " "	\$ 15.75
\$ 20.— " " " "	\$ 21.00
\$ 30.— " " " "	\$ 31.50
\$ 40.— " " " "	\$ 42.00
\$ 50.— " " " "	\$ 52.50

 Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
HITRA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJBINO \$1.—
 SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 "Glas Naroda"
 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Inozemci izgube delo na WPA.

Kongres je smatral za umestno, da se na work-reliefu daje prednost ameriškim državljanom. To pomenja dejansko izključitev vseh inozemcev iz WPA služb, naj imajo svoj "prvi papir" ali ne.
 Tozadevni zakon (Emergency Relief Appropriation Act), ki ga je kongres nedavno sprejel in predsednik podpisal, ne prepušča v tem pogledu nikake izbire oblastim, ki upravljajo work relief. Inozemci, ki so nezakonito v Združenih državah, kakor tudi inozemci, ki nimajo "prvega papirja", ne morejo biti zaposleni na work relief projektih in oni, ki so že zaposleni, morajo biti odpušteni. Poleg tega novi zakon veli, da se pri WPA zaposiljavah mora dajati najprej prednost veteranom svetovne in španske vojne, ako so potrebni pomoči; za njimi ameriškimi državljanom, ki so v potrebi, in še le potem inozemcem, ki so dobili "prvi papir" pred dnem 29. junija 1937, t. j. dne, ko je gori omenjeni zakon stopil v veljavo. Zakonski predlog, kakor ga je senat najprej sprejel, je celo izrecno prepovedal zaposiljavanja na work reliefu za one inozemce, ki bodo dobivali "prvi papir" potem, ko ta zakon stopi v veljavo. Vsled odločnih protestov je bil sklenjen kompromis, v zmislu katerega se daje prednost najprej veteranom, potem ameriškimi državljanom in v tretji vrsti onim, ki že imajo "prvi papir". Vse te razne prednosti in omejitve veljajo le glede skladov, dovoljenih po novem zakonu, t. j. za leto, ki začne 1. julija 1937 in konča 30. junija 1938.
 Dočim inozemci, ki imajo "prvi papir", so po zakonu še vedno kvalificirani za službe na work reliefu, v praksi morajo biti odpušteni v večini slučajev vsled tega, ker WPA more sedaj zaposilovati toliko manj ljudi, kajti WPA ima manj denarja na razpolago. V večini krajev odpuščajo več ljudi od WPA služb, kot je inozemcev zaposlenih od WPA. Ker novi zakon daje prednost ameriškimi državljanom, sledi dosledno, da se v splošnem inozemci odpuščajo iz work relief služb. Na WPA projektih so tujerodni zaposleni dobili poziv, naj prinesejo dokaz, da so ameriški državljeni.
 V tem pogledu je Foreign Language Information Service pozval WPA oblasti, naj tolmadžijo in upravljajo novi zakon, kakor humanitarno je mogoče, in da storijo vse mogoče, da se povzročijo čim manj trpljenja. F.L.I.S. je na primer pokazala na to, da mnogi ljudje, ki so ameriški državljeni, ne morejo to zlahka dokazati, in je za-prosil, da se dotičnikom dovoli zadostni čas in pomoč, da si preskrbijo dokaze. V nekaterih slučajih so ljudje zgubili državljanski papir ali ga kam zamešali. Tujerodka utegne biti državljanka vsled poroke z ameriškimi državljanom pred dnem 22. septembra 1922, oziroma vsled njegove naturalizacije pred tem dnem. Mogoče pa je, da nima na razpolago močevega državljanškega spričevala, kar se večkrat dogaja zlasti pri vdovah ali razporočenkah. Drugi WPA zaposleni utegnejo biti ameriški državljeni vsled naturalizacije očeta oziroma matere. Malokdo ima svoje lastno državljansko spričevalo, takozvani Certificate of Derivative Citizenship, ki so bili uvedeni še le leta 1929. V mnogih slučajih treba dolgih zamud in velikih stroškov, da dotičnik nabere vsa dokazila za tako spričevalo. Ako taka oseba ne zna, kje in kdaj njegov oče je bil naturaliziran, naj pošlje na priseljeniški in naturalizacijski urad v Washingtonu natančno

vijo te postavje. Stvar je namreč taka, da inozemec, ki je vložil prošnjo za "prvi papir" mora sedaj v splošnem čakati več mesecev — celo pet ali šest — predno se mu izda "prvi papir." F.L.I.S. prosi, naj se taki inozemci ne odpuščajo, marveč naj se jim da zadosti časa, dokler federalna vlada najde njih rekord in jim izda "prvi papir." Poudarja se, da odpuščanje inozemcev bodo najbolj občutili njihove družine, v kateri utegnejo biti ameriški državljeni, da inozemci plačajo davke ravno tako kakor državljeni in da se o človeških potrebah ne sme soditi po liberalno tolmači ona določba, ki daje redno prednost onim inozemcem, ki so izjavili svojo namero, da hočejo postati ameriški državljeni, pred vzakoni-

Peter Zgaga
 KINEMATOGRAF
 Na svetu je precej stvari, ki mi ne prija. Odločno pa sovražim dve: kinematograf in muškatelec.
 Stališče, ki ga zavzemam napram kinematografu, je cenje-tim čitateljem že deloma znano, glede muškatelea pa najbrž ne vedo, da ga ne maram.
 Toda po pravici povem — z muškatelem bi me še kdo utegnil prenotiti, da bi ga pokusil, mogoče napravil požirek ali dva, ali bo ga v skrajnem slučaju udušil par kvartov, tostrašno smrt, ni točno znano. Lokomotiva ga je popolnoma zmravnila, tak da je bil v trenutku mrtev. Po komisijem ogledu so njegovo truplo pokopali na ruškem pokopališču. Avgust Robnik, ki je bil uslužben pri tukajšnjih delavnica državnih železnice, zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.
GRANATA MED JAGODAMI.
 V gozdu blizu rumunske vasi Parisanija so štirje otroci najemnika Balzana nabrali jagode in gobe. Ob gozdnem robu so našli na velik kovinski predmet, ki je tičal globoko v mahu. Izkopali so ga in položili v koš pod jagode.
 Bila je granata iz svetovne vojne. Ponosni zavoljo svoje najbje so stopali otroci proti domu. Ko je njih mati doma koš izpraznila, je padla granata na tla. V istem trenutku je nastala strahovita eksplozija. Vse štiri otroke je na mestu ubilo, materi pa je odrgalo obe nogi in preden je prihitel zdravnik, je izkpravela. Hiša je skoraj porušena. Iz drobeev granate so ugotovili, da je imela granata v premeru 12 cm.
POZOR ZAOSTANKARJI
 Vsak, ki mu je potekla naročnina, je dobil opomin. Vpoštevajte številke poleg naslova in poravnajte, da nam prihranite stroške. Uprava.

Pojasnjen vlom.
 Pred meseci je bila izropana trgovina Antona Lobnika v Novi vasi pri Mariboru. Vlomilec je odnesel za preko 5000 dinarjev raznega blaga. Za vlomilec je takrat manjkala vsaka sled, te dni pa so studentski orožniki nepričakovano pojasnili drzni vlom. Kot stotica so aretirali 44-letnega viničarja Cirila Strausa iz Ljutomer, ki je po daljšem otkovanju priznal, da je vdrl v omenjeno trgovino. Vlomilec so izročili sodišču.
Strela je ubila delavca na travniku.
 Ko so nalagali delavci na župnijskem travniku v Žalcu krmo, je nenadno treščilo v 31-letnega delavca Miho Obrezo iz Velike Pirešice. Strela je Obrezo na mestu usmrtila, dočim so ostali drugi delavci nepoškodovani.
Sin proti očetu.
 Te dni je v Boroveh pri posestniku Zamudi Janezu nastal med domačimi prepir. 65-letni Zamuda Janez se je, kakor je sam v ptuški bolnišnici izpovedal, dopolne vrnil iz mesta domov. Ker se je bil nekaj dni prej sprijel s svojo ženo, mu ta baje ni hotela dati hrane. To je bil povod, da je ženo dejansko napadel. 20-letni sin, ki je bil doma, je takoj priskočil materi na pomoč, pograbil je baje gnojni kramp in z ročajem očeta večkrat udaril po glavi.
Tragična smrt starke.
 Na pokopališču v Moravčah so pokopali 71-letno vdovo Marijo Smrekarjevo iz Ribč, po domače Drčarico.
 Drčarica je hotela prihodnje dni obiskat družino svojega sina, ki je uslužben v Ljubljani. "Češnj jim ponese, da bo več veselja v hiši," je pripovedovala sosedom. In se je hudovovala na domači pridelek, ki ga je zadnje deževje povsem uničilo. Zato je stopila Smrekarjeva mama k sosedu, ki je imel na vrtnu še eno češnjo z lepim sadežem. Brž sta si sešla v roke in Drčarica je kupila drevo kar na čez.
 "Kdo vam ga bo obral?" se je zanimal sosed. Pa je dejala Drčarica odločno, da pojde sama na drevo, češ, da je še vsa leta sama trgala za svoje vnukce češnje sama. Res je splezala na drevo. Zaradi dežja pa so bile veje precej spolzke. Kakh 15 metrov visoko pa je stara ženič spodrsnilo na mokrih vejah, da se je skotalila na tla. Po nesreči je padla na pomočje hrba in se je nekaj metrov zavalila po bregu. Ko so jo domači pogrešili, so jo jeli brž

Iz Slovenije.

Pod vlak v smrt.
 Tik pred železniško postajo v Bistrici pri Ljubušu je skočil pod vlak 42-letni železniški delavec Avgust Robnik, ki stane na mestu usmrtila, dočim so ostali drugi delavci nepoškodovani.
KRVAVO ŽEGNANJE
 Te dni so imeli v vasi Zvečaj pri Dugi Resi žeganje. Do večera je šlo vse gladko, zvečer so se na pijani fantje stepli. Na Niko Goldašiča je navalil neki Maričič z bajnetom; v pretep so pa posegli še drugi fantje. Maričič je zabodel Goldašiča, da je takoj izdihnil. Petra Domača je pa težko ranil.

Važno za potovanje.
 Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti kega od tani, je potrebno, da je pošten v vseh stvarih. Vsled naše dolgotrajne službe vam zanesemo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebne predpise, da je potovanje popolno in hiter. Vse se zanesljivo obravnava na naš vsa pojasnila.
 Mi preskrbimo vse, bodisi predno za povratno dovoljenje, potni list, vize, in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavna, za najmanjši strošek.
 Nebravljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi in Washington povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, brez plačila, na mogoče.
 Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje, da boste povratno in udobno potovali.
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (Travel Bureau)
 216 West 18th Street
 New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

P. HALL:

STRAHOTNI TOVOR

"Torej, Hall, vzemite malo dvosedežno letalo," je rekel MacKenny, glavni vodja mo- je letalske družbe.

"Pripeljati morate nekoga bolnika v Parkington, ki je eno letalsko uro oddaljen od New Yorka."

"Parkington? Kaj pa je prav za prav tam?"

"Nekakšen zasebni zavod v živčno bolne, ki imajo kaj pod palcem. Sicer pa ne vemo ničesar podrobnejšega, kdo in kaj bi bil. A ker morete ondi, kakor nam poročajo, celo z letalom pristati, bo ž- kdo izmed višjih deset tisočev. Na vsak način glejte, da bo vs- v redu. V letalu imate že pri- pravljene posebne karte za po- let do bolnikovega doma in za pot dalje v Parkington."

Polet do posestva, kamor naj bi šel iskat svojega bolnega potnika, je trajal komaj dve uri. Do Parkingtona bom po- treboval komaj poldrugo uro. Prav za prav bi bili mogli bol- nika prav izlahka prepeljati z avtom. Sicer pa, kaj naj bi si jaz s tem glavo belil.

Potem je zdržalo moje leta- lo po neizmerni trati prav v bližino ponosne, bele velepo- stesniške hiše in sprejeli so me številni slugi, ki so me odved- li v obširen salon.

Čez minuto je stal pred me- noj gospod, ki je bil za moj okus nekam preveč skrbno ob- ločen in ki je kazal, da bi rad teh nekaj minut, preden bi bil potnik pripravljen za odhod. Še kaj pokramljal z menoj.

Smotka Žganje in kramlja- nje. Le vsebina kramljanja se mi je zdela malo čuna. Gospod čigar imena si nisem mogel za- pomniti, bi mi bil rad dopove- dal, kako je značno in narav- nost strašno, če je član družine kak blaznež.

"Neozdravljiv norec, razu- mete!" je poudaril.

Ko je to dopovedal, se je lo- til pogovora o različnih nevar- nostih, ki je z njimi združeno letenje po zraku in slednjič se je precej nedvomno izrazil, ka- ko se on sam ves čas zanima za letalstvo in da je pripravljen prav izdatno podpirati kakega mladega letalca, zmoglega in povsem — pametnega. To be- sedo je prav posebno poudaril.

Slednjič sem ga razumel. A če bi bil tega človeka sunil v rebra, bi kasneje dejali, da sem napačno razumel nedolžno kramljanje in bi dobil kakih štirinaest dni zapora in bi bil slednjič še ob službo.

Zatorej sem vstal in rezko

vprašal, ali je vendar že nared manj potik, ki ga moram pripeljati v Parkington. Zdelo se je, da me je gospod razumel, zakaj oči so se mu hudobno za- iskriale. Vendar je koj vljudno vstal, rekoč, da bo potnik že čez nekaj minut pri letalu.

Medtem sem še preiskal leta- lo in pazil, da se mu ni ničče od služinčadi preveč približal. Nato se je pojavil moj sobesed- nik iz salona, ki mu je sledil sluga, vodeč mojega potnika. Obleka potnikova ni bilo dru- gega ko nekakšen prisilni jopi- pič, ki je segal celo čez usta.

Moj ljubezni sobesednik mi je pojasnil, ko smo že potnika namestili na sedež za mojim se- dežem, da je to oblačilo na vsak način potrebno, da ne bo blaz- než divjal in postal nasilen. Za- tegnili smo jermena, ki so dr- žala mojega čudnega potnika v odprtem opazovalčevem sedežu potem sem zavrtel propeler, prezl sem roko, ki mi jo je ho- tel on podati in sem splezal na pilotski sedež. A tisti čudni smehljaj krog njegovih ust- sem le zapazil. Videti je bilo, da mi je ta človek še nekakšno zagodel, zato sem bil opozorjen na skrajno pažujo.

Odprem plin. Letalo se moč- no zažene in dvigne. Naglo se orientiram in zavijem na pr- vo zračno pot. Nekajkrat sem imel precej sitnosti s sunki da sem ga obdržal v pravi smeri. Za bolnika se torej nisem mo- gel brigati.

Letala sva več ko uro dolgo. Zdaj zdaj bi morala biti na cilju. Ta misel mi ni bila ne- prijetna. Da bi šlo le do kon- ca vse po sreči. Nehote sem se ozrl na sopotnika. Ta pogled nanj me je prisilil, da sem od- strahu potegnili krmilo nazaj in je naredilo letalo divji skok naprej. Norec se je bil iznebil prisilnega jopiča in zatiča v us- tih in me je skušal s pestmi do- seči. Spoznal sem po nje- govih skrenjenih ustih, da bi mi bil rad nekaj dopovedal, a ga nisem mogel razumeti, ker mu je burja sleherni glas izpuli- la z ustnic. Zdaj sem tudi ma- homa razumel oni hudobni na- smeh svojega, tako ljubezno kramljajočega sobesednika! — Načrt je bil prav hudičevu zvit.

Ko mu nisem bil šel na li- manice, bi moglo to opravil ta norec sam v lastni režiji. Ta- le prisilni jopič, ki nemara ni bil nalašč dobro zapet in pre- vezan.

Norec je pobesnel, ko je vi- del, da me v mojem sedežu ni mogel doseči. Začel je trgati

jermena, oborožil se je s težkim vijačem, ki ga je bržkone na- šel na sedežu. Če bi se mu bi- lo posrečilo razrahljati vezi in se mi približati, bi bila oba iz- kubljena. A če bi počakal, da se osvobodi in bi potem letalo narobe obrnil...

Vpravi to, kar je oni hudob- než na veleposestvu hotel dose- či od mene, mi je šinilo skozi misli. Ne, še nekaj je mogoče.

Pod nama se je zasvetlikalo poslopje zdravilišča. Jermenje je še držalo. Potegnili sem leta- lo na ves plin in se prekue- nil z njim. Napravil sem zavoj v zraku in se spet prekucnil. Letalo je plesalo ko pobesnela muha. Bila sva vprav nad prostorom, kjer bi moral pri- stati. Ljudje v belih haljah so buljili kvišku v naju in oči- vidno niso razumeli, čemu pre- izvajanjem te divje umetnele vaje nad njimi.

Potem se mletalo potisnil ni- zdol v pravo lego in se obrnil. Moj potnik je zares pozabil, da bi se bil še ukvarjal z vezmi. Zdaj je imel drugačne skrbi.

Nato sem strmo sunil letalo nizdol in že sva pridrdrala pred belo oblečene uslužbenice, ki so sprejeli mojega potnika, ki se jim je divje upiral.

Čez dva dni sem dobil obisk. Bil je oni "norec", ki sem ga bil peljal v Parkington.

Blazen ni bil nikoli, kar sem ob tej priliki zvedel, pač pa je predelgo živel, kar pa nekate- rim osebam ni bilo všeč.

Zatorej je še najbolje kaza- lo, da bi se bil z letalom v no- rišnico spotoma "ponesrečil."

Naprej me je hotel oni zlo- činski prevejanec pridobiti za svoj načrt. A ker mu to ni uspelo, so razrahljali vezi, da bi imel "norec" priliko napas- ti dozdevnega ugrabitelja. Izid takega boja v zraku pa se gospodi opravičeno ni zdel preveč dvomljiv.

Ta načrt ni bil tako slab, a sem ga v poslednjem hipu pre- prečil s svojimi "akrobacijami", ki so imele tak uspeh, da so bili povzročitelji tega na- črta za več let obsojeni v ječo, namesto da bi bili dobili bo- gato dediščino. Jaz pa sem bil deležen nakazila precejšnje vsote denarja, ki mi ga je po- daril moj "norec" ko sem bil zavrnil ponujeno mi službo za- sebnega pilota pri njem.

Misel na prisilni jopič in na tisti vijač mi je bila vendarle preveč neprijetna.

Razne vesti.

SAMSKA ŠOLA VOJVODE WINDSORSKEGA.

Od trenutka, ko se je vojvo- da Windsorski s svojo soprogo naselil v Wasserleoburgu, ima prostega časa samo za kratke izprehode na hrib nad starim gradom. Dočim se ukvarja njegova soproga z opremo gra- du, žrtvuje vojvoda cele ure za odgovore na pismene in brzo- javne čestitke, ki jih je prejel okrog 20.000. Nemurno dik- tira dan za dnem po več ur od- govore, ki jih večinoma sam podpisuje in tudi popravi, če je kaj napačno. Ko ga je tajnik nekoga dne opozoril, da morla ni prav, da se na toliko odgo- vorov podpisuje, mu je vojvoda smeje odgovoril: "Ne bojim se inflacije avtogramov. Naspro- tno one postavijo moje osebo in moje ime na pravo mesto. In to mesto je med vsemi narodi in med vsemi ljudmi." Vojvo- da Windsorski se ne podpisuje Edvard, temveč samo E. D. Windsor.

Vojvodini Windsorski je bilo treba le malo izpremeniti o- premo gradu Wasserleoburg, kajti vojvoda je pred odhodom iz krčme "Pri belem konjčku" sam pazil na vse priprave in se ravnal pri tem ne samo po svo- jem okusu, temveč tudi po oku- su svoje soproge. Slikarji in dekoraterji so končali svoje de- lo pred prihodom novoporočen- cev in tako se je vojvodinja ču- dila, ko je našla v gradu vse odtenke svojih priljubljenih barv in ko so jo na ves mi- zah pozdravile njene najljubše rože. Njeno prijetno presene- čenje se je pa še povečalo, ko je našla tudi v kuhinji oprem- ljeno tako, kakor je sama žele- la. Ko je smeje vprašala voj- vodo, odkod tolika njegova skrb za domače ognjišče, je smeje odgovoril:

"Najprej sem dovršil samsko šolo, potem mi pa ni preostalo nič drugega, nego opazovati in izpolnjevati se."

— Koga, kaj, opazovati? — se je začudila vojvodinja.

"Vas vendar," je odgovoril vojvoda.

MESARJEM RAK NI NEVAREN!

Ponekod je že stara ljudska vera, češ, da mesarji nikdar ne dobe raka. Francoski zdravnik M. I. Blier je začel raziskovati to staro ljudsko vero ter je na- zadnje ugotovil, da ni brez pod- lage. Nekako takole je izjavil, ko je končal svoja douganja:

Dokler mesarji izvršujejo svojo obrt ter se ukvarjajo s surovim in krvavim mesom, se le redkokdaj zgodi, da bi za ra- kom obolel kak mesar. Zaradi tega se človeku samo po sebi kar vsiljuje spoznanje, da raz- voj raka ovira, če ima kdo mno- go opraviti s surovim in krvavi- m mesom.

Toda tudi znanstveno podla- go ima to spoznanje. O tem je Blier govoril na zborovanju pariške družbe za primerljano patologijo. Dejal je, da je v medicini znano zdravilo zoper raka vranica, o kateri je doka- zano, da so jo uspešno uporabl- jali zoper to bolezen. Vranica pripada k tako imenovanemu retikuloendothelialnemu siste- mu, ki v našem telesu uspešno deluje zoper raka. Meso, ka- tero ima mnogo tkiva v sebi, je zaradi tega temu sistemu ze- lo blizu. Kar pa naša koža mo- re obrambene snovi zoper ra- ka sprejemati vase tudi od zu- naj, zato ni izključeno da meso mesarju, ki ima vsak dan o- pravka s surovim mesom, ved- no sproti dovaja te obrambne snovi v telo ter jih tam kupiči kar v zalogo. Zaradi tega po- tem te snovi v telesu takega človeka napravijo telo za raka nesprejemljivo ali pa ga vsaj varujejo tistih vplivov, ki po- spešujejo raka.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in . . . . Poučni Spisi

- AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena 1.40
AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena ..... 5.—
AMERIKANSKI SLOVENSKEGO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vežano. Cena ..... 2.—
BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40
BODOČI DEŽAVLJANI naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States".
STATES. V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence. Cena 50
BREZPOSELNOSTI IN PROBLEMI SKRBSTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35
DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Cena 80
DO ORHIDA DO BITOLJA. 120 strani. Cena 70
GOVEDOBEJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. S slikami. Cena 1.50
GOSTILNE V STARI LJUBLJANI. 51 strani. Cena 60
IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Cena 50
IZBRANI SPISI ZA MLADINO. Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 90
JUGOSLAVIJA. Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 321 strani.
KOKOŠEREJA. Sestavil Valentin Razinger, 64 strani. Cena trdovez 35
KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. 30
KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30
KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. 1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. 50
KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Cena Navodila za izračunavanje okroglega, rezane- ga in tesnega lesa.
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, poezije. 306 str. Cena 70
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI 332 strani. Cena V teh treh knjigah je zbrano vse književno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslova.
LJUDSKA KUJARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50
MISTERIJ DUŠE. Spisal dr. Franc Goestl. — 275 strani. Cena ..... 1.—
MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. S slikami. 190 strani. Cena 1.25
MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. Cena ..... 1.—
NAJVEČJI SPISOVNIK. 150 strani. Cena.... 75
NAROD, KI IZUMIRA. 101 strani. Cena 40
NAŠA PRVA KNJIGA. Spisal Pavel Mre. 60 strani. Trda vez. Cena 75
NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI. Opisal Fran Erjavc. 224 strani. Broš. 40
OB 50-LETNICI DR. JANEŽA EV. KREKA — 94 strani. Cena 25
OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... 2.50
ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 192, 141, 133 strani. Cena mehko vez. 50 Cena vezane 60
PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str.... 75
PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Cena 70
RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. Cena 1.50
VELIKA SANJSKA KNJIGA. S slikami. 250 strani. Cena 90
SLOVENSKA KUJARICA. S. M. T. Kalinšek. OSMO POMNOŽENA IZDAJA, 728 strani, lepo trdo vezana. Cena ..... 6.—
SPOMINI (in. Jože Lavtinar.) 243 strani. Cena 1.50
SANJSKA KNJIGA. S slikami. 100 strani. Cena 60
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Cena 40
SVETO PISMO STAREGA IN NOVEGA ZAKONA. 799 in 233 strani. Trda vez. Cena 3.—
SVETI PISMO STAREGA IN NOVEGA ZAKONA. 799 in 233 strani. Trda vez. Cena 3.—
SLOV.-ANGLIŠKI IN ANGLIŠKO-SLOVEN.-SLOVAR. 148 strani. Cena 90
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Cena 40
SLOVENSKA KUJARICA, spisal S. M. Felceta Kalinšek. OSMO POMNOŽENA IZDAJA. — Obsega 728 strani, slike. Cena trdo vezano 6.—
SPRETNJA KUJARICA. 248 strani. Vežana. Cena 1.45
UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. 50
UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 1.50
VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Cena 50
VOŠČILNA KNJŽICA. 93 strani. Cena 50
VOJNA Z JUGUROTO. 123 strani. Cena 50
VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISL — 100 strani. Cena 30
VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU. — 48 strani. Cena 25
VODNIKOVA PRATIKA za leta 1927. 128 str. Cena 50
VODNIKI IN PREROKI. 128 strani. Cena 60
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 40
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIH IN HRVATIH. 137 strani. Cena.... 1.90
ZDRAVJE MLADIH. 147 strani. Cena..... 1.25
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PRIHOD FAŠISTOV V BILBAO

Ko so se junaški branilci Bilbae umaknili, so dospeli Francovi fašisti v slavnostnem sprejedu v mesto. Tretji na prebivalstva je že prej pobegnula v ozemlje, ki je v rokah republikanske vlade.

U boga mala Veša

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Baron Rolf Sorau se pelje z njimi. "Moji bolniki si morajo dva ali tri dni sami brez mene pomagati. Lažje jim bo, kot pa bi bil jaz brez tebe."

Po bliskovito jim poteče čas med vsakovrstnim pogovorom. Oba gospoda nista bila nikdar trudna poslušati iz svojega življenja.

Vse drugače je bilo tam kot pa pri elegantnem občinstvu na malem odru, ker so vsi tako strmeli v njo, dame zavistno, gospodje pa poželjivo.

Kratek, toda živahen in razburljiv je bil razgovor obeh gospodov z agentom. Gospod Thalheimer se je odločno upiral, da bi Deša kar tako postala nezvesta svojim obveznostim.

"Običajna kazen bo seveda plačana! Sicer pa vas še tudi opozorim na to, da moja hči še ni polnoletna, da se mora tedaj vkloniti očetovim določbam in jaz, kakor tudi njen zaročenec baron dr. Sorau, ne želiva, da bi se kdaj javno nastopila."

"Kaj je Dešo najbolj vznemirilo, je bilo sporočilo njenega očeta, da se je Ludvik Aschenbach ločil od svoje žene in da je bila Deša k temu najpoglavitejši povod."

"Sinoči sem obe videla," pravi Deša živahno. "Teto Ottilijo sem takoj spoznala, nato pa sem si mislila, da mora biti mlada dama poleg nje Frida — zelo je lepa in elegantna."

"Mnogo nisi izgubila, Deša. Poznam ženske. Površno so in tako hladne in brez srca, da globoko čuteče ljudi z gorkim smehom odbijajo."

"Na Dešino prošnjo je moral sedaj Rolf več povedati o njeni sestrični. Tiho kima Deša pred se. Da, taka je bila Frida še kot otrok. Težko je bilo z njo izhajati."

"Bilo je nekaj ur pozneje. Grof Ecker je takoj s postaje telefonično poklical Ludvika Aschenbacha. Z utripajočim srcem stoji Deša poleg očeta in posluša glas ljubljene strica."

"Hvaležno sprejemem! Prosim pa, da mesto za enega, pogrnete za tri več. Pripeljal sem namreč s seboj dva gosta, katera boste z veseljem sprejeli. Več sedaj ne morem povedati. Samo toliko, da se izpolni marsikaj čudežnega, na kar se že človek ne upa več misliti. Sedaj bom prišel v vašo pisarno."

Ludvika Aschenbacha je bilo treba pripraviti. Zato se grof Ecker iz hotela pelje takoj v odvetnikovo pisarno, medtem ko sta imela Deša in Rolf po dogovoru eno uro pozneje priti v Aschenbachovo stanovanje."

Do tedaj bo njen stric že o vsem poučen. Njej ne bo treba ničesar reči, podala mu bo samo roko. In ko si vse to predstavlja, kako bo vse, ji postane srce veliko in široko. Počasi hodi ob strani svojega zaročenca po mestnih ulicah ter ga na marsikaj opozori.

"Vidiš Rolf, to je gosa vladnega svetnika Mendela. Ali še živi? Kako je še močna — navzlic njenim osemdesetim letom! Pogosto mi je dala čokolado in bombončke, meni in Hani, kadar sva se igrali. Radovedna sem, če me bo spoznala."

"Ne, dostojanstvena, stara, častljiva žena je ni več poznala; tudi drugi ne, ki so jo srečevali, četudi je marsikdo z radovednim in oboudovalnim pogledom sledil lepemu paru."

Brez pozdrava gre Deša mimo vseh, še ni prišel čas, da bi oživljala poznanstva. Tedaj pa Deša nenadoma obstane; od razburjenja ji postane dihanje težko.

"Tam-le v hiši z balkonom stanuje stric," pravi. "In če gori. Oče in stric že čakata na nju. Sedaj že ve, da se živim. O, kaj bo rekla? Bojmi se! Oh, Rolf, sedaj šele mi je postalo popolnoma jasno, koliko bridkosti sem mu povzročila, takrat, ko sem pobegnila od hiše."

Baron Sorau nežno prime njeno tresočo se roko. "Da, Deša, neizmerno bridkost!"

Sedaj je bilo že tako daleč — Deša stoji v stanovanju, samo stric jo mora še sprejeti. Vse ji je še tako živo v spominu. Pri slačenju ji pomaga služkinja.

"Ali stric že vse ve?" vpraša tiho in plaho. "Da," ji odgovori oče, "ve vse in pričakuje te v božestni veselju. Oh, Deša, ta ura, ki jo imam za seboj —" glas se mu zlomi v razburjenju.

Ob očetovi roki gre Deša s šibecimi se koleno v stričevo delovno sobo, Rolfa pa je medtem služkinja odvedla v sprejemno sobo.

"Dalje pričakuj!"

Opice love za menazerije.

Lovci, ki se že dolgo let ukvarja s tem poklicem, da za razne menežarije lovi opice in druge divje živali, prepovedujejo tem zanimivem lovu:

Večina živali, ki jih ljudje potem gledajo v evropskih ali ameriških menežarijah, je bila ujeta v Abesiniji ali pa v angleški Somaliji, ker je odtod najbližja morská pot v Evropo. Na drugi strani pa je tudi res, da je v teh delih Afrike še največ divjih živali. Treba pa je biti v svoji stroki močno izurjen, da se ne zgodi kaka nesreča. Tudi pri prevozu v Evropo morajo zelo paziti, da so živali dobro negovane, sicer pride v evropsko pristanišče transport mrtvih in bolnih živali. To pa je velika škoda, ker so živali zelo drage, kar pa ni čuda, če pomislimo, kako jih je treba loviti.

Opice love v pasti, katero postavijo pod goro, na kateri žive opice. Opica ima rada veliko vročino ter gre v dolino, kadar gre iskat živeža zase. Najbolj ljubijo opice koruzo ter črno, ki je tudi koruzna poloba. Poleg tega opice rada jedo sadje, zlasti pa banane.

To vse pa raste bolj v nižjih legajih, ne pa v višinah, kjer sicer prebivajo opice. Kadar je torej opica lačna, mora v dolino. Lovci pa love samo velike dorasle opičje samce, medtem ko mlajše živali in pa samice izpuščajo. Znano je namreč, da se živali v ujetništvu le slabo množijo in da tudi po tem mladiči radi poginejo. Najrajši love hamadrije, neke vrste pavijanov.

Toda težko jih je ujeti. Še težje pa jih je potem spraviti na ladjo in z njo v Evropo. Opice žive v velikih čredah po 150 do 200 glav skupaj. Vsa čreda živi sama zase ter se ji navadno mikdar ne more pridružiti kaka žival iz druge črede. Če pa je kaka opica bila ujeta pa je pozneje ušla ali so jo izpustili in se je hotela vrniti k svoji čredi, je tam več ne sprejmejo medse, ampak jo prav gotovo usmrte. Opice namreč ne marajo ne tujih vsiljivcev, ne svojih ubežnikov. Kadar je opičja čreda lačna, takrat se na večer spravi ma pot proti dolini. To pa zaradi tega, kar na večer ni potovanje več tako vroče.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE

Na močnem papirju s platnevnimi pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI

Jugoslavija 30

Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40

MALI 15

NOVA EVROPA

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Missisipi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekombandirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 21f W. 18 Street New York, N. Y.

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Is pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da so še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se bodo pridružili temu ali onemu izletu, misli, da se morajo v isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravijo samo za tja in sicer tako, da imajo rojaki priliko potovali skupno tja in imajo s tem več zabave. Za natanj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta vola za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik celi dve leti časa za ostali v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se bo vrnil. Če je pa slučajno razlika v cenah, pa seveda dobi povrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe ko je bil parnik, s katerim je potoval tja. Ameriški državljani določeno potne liste za dve leti, nedržavljanji pa določeno potno list samo za eno leto, torej so morajo v tem času vrniti. Nedržavljanji morajo pa ob enem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vire. Vsi oni, ki so namenjeni letos potovali v stari kraj, naj si takej razamčijo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij se še skoro vsi prostori oddani. Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

Table with ship departure schedules including destinations like Cherbourg, Bremen, Havre, and Genoa.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam pripravite potrebno delo in stroške, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino aravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, koljub imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

Table listing agents for various states including California, Colorado, Indiana, Illinois, Maryland, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, and New York.

Molitvenike advertisement including Slovenian, English, and Catholic prayer books with prices.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" advertisement listing various books and services.